MIELIPIDE

Tällä hetkellä tuntuu, ettei maanviljelijöillä ole mitään arvoa, ei rahallista, eikä inhimillistä. **SAMI TIITTANEN LUKIJALTA-OSASTOLLA**

LUKIJALTA

Viimeinen sammuttaa valot!

Kuluva kesä on ollut sateinen ja kolea, mielialaa nostavasta auringon paisteesta ei ole päästy nauttimaan siinä määrin kuin mihin on totuttu menneinä kesinä. Omalla kohdallani suurin ja synkin pilvi on ollut kuitenkin ystäväpiiristäni kuuluneet synkät ja surulliset uutiset.

Alkukesästä eräs viljelijä, joka investoi 1990-luvulla sikatalouteen uskoen sillä olevan tulevaisuutta ja sen antavan elannon perheelleen, oli kertonut rahojen olevan nyt lopussa. Myytävää ei enää ole, metsät on parturoitu ja kaikki ylimääräinen on realisoitu rahaksi.

Samaan aikaan perheessä on eletty vakavan sairauden kanssa, josta parantumiseen ei ole toiveita.

Tuntui kuin olisi saanut iskun päin kasvoja, tämän takiako tässä maassa kannustetaan nuoria jatkamaan tilanpitoa. Onko raha todella ainoa asia, jolla on enää merkitystä?

Kuluva kesä on omalla kylällämmekin tyhjentänyt kaksi sikalaa ja ainoat ”hyötyeläimet” löytyvät meidän navetasta, muutama lypsylehmä ja nuorkarjaa, joita pidetään lähinnä harrastuksena, palkkatyön ohella.

Oman ikäisistä viljelijöistä aika moni on hakeutunut maanviljelyksen lisäksi palkkatöihin. Maatalous on vaihtunut sivutoimeksi, jota pyöritetään, kun ei peltoja kehtaa jättää viljelemättäkään.

Taloudellista hyötyä viljelystä ei tunnu olevan tällä hetkellä kenellekään.

Tässä jokin aika sitten sain suru-uutisen, joka tuntui uskomattomalta. Tuntemani tarmokas, aina iloinen, avulias ja elämänmyönteinen maanviljelijä oli päättänyt päivänsä. Kun kuulin asian, en tahtonut millään uskoa, että on kyseessä tuntemani henkilö.

Nyt kun asiaa on ehtinyt sulatella ja asian on hyväksynyt ja tavallaan ymmärtänyt, on alkanut miettiä, kuinka suuri merkitys maanviljelijän ammatilla oli tapahtumaan.

Taloudelliset paineet maatiloilla ovat kovat ja niiden vaikutus jokapäiväiseen elämään on ilmeinen.

Kyseessä on henkilökohtainen ratkaisu ongelmiin, vaikkakin raju ja voisi sanoa itsekkääksikin, mutta samalla herättävä ja kysymyksiä nostattava.

Kuinka pitkälle markkinatalouden annetaan tilanne kärjistää, ennen kuin joku ottaa asiakseen palauttaa maanviljelijöille heille kuuluvan ihmisarvon? Tällä hetkellä tuntuu, ettei maanviljelijöillä ole mitään arvoa, ei rahallista, eikä inhimillistä.

Onko Suomella tosiaan varaa ajaa oma maatalous alas?

Voiko elintarviketeollisuus ja kauppaketjut tosiaan ajaa yhden ihmisryhmän täydelliseen umpikujaan tavoitellessaan suurempia taloudellisia voittoja?

Samaan aikaan yhteiskunnan taholta vaatimukset kiristyvät ja kustannukset jäävät viljelijöiden maksettaviksi, ilman että viljelijöille ja heidän tuotteilleen koituu siitä mitään lisäarvoa. Toisin on kauppiaalla, joka voi hyödyntää myynnissään tuotteen alkuperän ja tuotannon valvonnan, maksamatta siitä yhtään sen enempää kuin ennenkään.

Maanviljely on aina ollut ammattina raskas ja vaativa, mutta nyt siitä on tullut monelle loukku, josta ei näytä olevan ulospääsyä. Kalliit investoinnit ja tuotteiden huono hintataso lisättynä nousevilla tuotantokustannuksilla muodostavat yhtälön, jonka maksaminen palkkatuloilla ei onnistu ja tuotannon jatkaminen vain syventää velkakierrettä.

Auttavaa kättä tarvittaisiin monella taholla, käden ojennuksia vain ei ole näköpiirissä.

Parempaa ja aurinkoisempaa tulevaisuutta toivoen

Sami Tiittanen
Rauma

MARKKU VUORIKARI

Toivo Tammisalo pitää hirvieläinten viljaruokintaa yhtenä suurimpana syynä hukkakauran leviämiseen.

Hirvi – tuholainen vai elämysmatkailun valtti?

Suurin syy hukkakauran leviämiseen on ollut jo jonkin aikaa tiedossa. Se johtuu hirvieläinten viljaruokinnasta.

Kun ruokintaan on käytetty heikompilaatuista viljaa ja ehkä lajittelujätettäkin, yksi ruokintapaikka riittää hukkakauran leviämiseen koko pitäjän alueella. Metsästysseura, johon Lopella kuulun, teki viljelijäjäsenten aloitteen johdosta suosituksen, että tällaista ruokintaa pitää välttää.

Kuitenkin viime talvena löytyi Lopelta kaksi kuollutta hirveä ja tutkimus osoitti niiden kuolleen nälkään. Ilmeisesti juuri viljaruokinta oli tehnyt niiden sisäkalut sellaisiksi, että puupitoinen ravinto ei enää toiminut.

Kun hirvi on osoittautunut näin ongelmalliseksi riistaeläimeksi, kysyin eräältä maanviljelijältä, tietääkö hän varmaa keinoa asian ratkaisemiseksi.

Vastaus oli, että kyllä tietää. Itärajalle pitää rakentaa hirviaita, joka alkaa Suomenlahdelta Oulun korkeudelle ja kääntyy siitä Pohjanlahdelle saakka. Hirvet ammutaan Etelä-Suomesta sukupuuttoon, jolloin moottoriteiden varsilta turhat hirviaidat voidaan purkaa.

En jatkanut keskustelua, koska jo silloin olin päätynyt toisenlaiseen ratkaisuun. Hirville pitää kylvää talvilaitumia, jolloin ne jättävät istutetut taimikot ehkä kokonaan koskemattomiksi.

Kun hallussani on metsänkylvökone, kylvin sillä tänä kesänä pellolle metsän laitaan koealueen: koivua, mäntyä, harmaaleppää ja hybridihaapaa. Jos koe onnistuu, muutaman vuoden kulutta hirville on sellainen tarjous, josta ne eivät voi kieltäytyä.

Kokemukseni mukaan hirvet eivät eroa esimerkiksi sorsista siinä suhteessa, että ne kerääntyvät sinne, missä on ruokaa saatavana. Ympäristössä niitä on vähemmän.

Riistanhoidon pitää keskittyä edellä todetun johdosta talviruokinnassa juureksiin, omenoihin ja kaikkeen sellaiseen, mitä pakkaamoilta ja kaupalta on saatavana. Pakkaskeleillä juurekset on syytä pilkkoa. Ruokintaa ei pitäisi aloittaa, ellei ole mahdollisuutta jatkaa sitä yli talven.

Esitän lopuksi mielipiteen, johon pellon ja metsän viljelijät ja yhä kasvava metsästyksen harrastajajoukko voinee yhtyä. Hirvikantaa ei voida enää supistaa, koska silloin susilta loppuu ruoka ja niistä tulee entistä haitallisempia vahinkoeläimiä.

Emme voi kasvattaa hirvikantaa vain susien ruokkimiseksi. Siksi riistakeskuksen pitäisi susiasiassa järjestää mielipidekysely. Tämä vuosisata tulee olemaan kansalaisvallan, eikä ilmeisesti mitättömän pieni vähemmistö saa terrorisoida enemmistöä.

Toivo Tammisalo
valtiotieteen maisteri
Loppi

JAANA KANKAANPÄÄ

Munan tylppä pää ylöspäin, Merja Voutilainen muistuttaa.

Kananmunat oikeinpäin pakkaukseen

Ihmettelen, kuinka huonosti onnellisempien kanojen munia tuottavat ja niitä pakkaavat henkilöt tuntevat oman elintarvikkeensa. Alueeltamme lopettivat munantuotantonsa perinteiset häkkikanalat. Ottamatta nyt kantaa kanojen oloihin munat olivat laadukkaita ja ne oli pakattu oikein.

Nyt en voi enää noudattaa sitä periaatetta, että ostan lähellä tuotettua ruokaa, joten kaupan hyllyiltä otetaan lattiakanojen ja virikehäkkikanojen tuotoksia.

Lähes poikkeuksetta jokaisessa kymmenen munan rasiassa on vähintään yksi muna väärinpäin, keittäessä halkeaa joka kolmannen munan kuori (vaikka kuinka asettelee ja vahtii, etteivät pompi kattilassa) ja tietenkin munat ovat hyvin pitkälti ulosteen tahrimia.

Kauppaan jätän toki ne pakkaukset, joissa on jokin muna valmiiksi rikki – näitäkin näkee usein.

Jos siedän pintaa koristavan ulosteen ja kuoren heikkoudet, saisinko kuitenkin munan pakattuna oikein päin? Munan pakkaaminen vaikuttaa sen säilyvyyteen, joten olisi toivottavaa, että näidenkin munien tuottajat ja pakkaajat ottaisivat asian vakavasti.

Munan rakenteesta löytyy kuvia internetistä, ellei muuta oppimateriaalia halua lukea. Munan tylpässä päässä on ilmatila ja tämä puoli tulee asettaa kennoissa ylöspäin. Ei luulisi olevan vaikeaa?

Merja Voutilainen
Pieksämäki

Keskittämistä vai hajautettua inhimillisyyttä?

On hienoa huomata, että kokoomuksesta löytyy useita henkilöitä jotka kertovat puolueen koulutuspoliittisesta linjasta.

Muun muassa kokoomuksen eduskuntaryhmän puheenjohtaja Jan Vapaavuori ja Helsingin johtava kokoomuspoliitikko Harry Bogomoloff esittävät, että muualla kuin Helsingissä tapahtuva yliopistokoulutus tai vastaava koulutus tuottaa korkeintaan lieviin lumitöihin pystyviä henkilöitä. Tai sitten Vapaavuori vain häpeää muualla kuin Helsingissä koulutettuja.

Näin kunnallisvaalien alla täytyykin kysyä kokoomukselta sekä muilta hallituspuolueilta, kun he ovat olleet tästä asiasta kovin vaitonaisia, että tukevatko he kyseistä koulutuspoliittista linjaa. Kokoomuksen linjana näyttää olevan koulutuspoliittinen maantyhjennys, ja tähän menee aikaa vain yksi sukupolvi.

Tällaisella linjauksella saadaan aikaan Suomeen ennennäkemätöntä eriarvoisuutta niin koulutuksen kuin asuinpaikan suhteen.

Suomessa on totuttu, ainakin ennen, että maassamme on vapaata valita asuinpaikkansa ja saada tasa-arvoista kohtelua ja koulutusta riippumatta missä asuu. Nyt äänestämme tämän vapauden jatkumisen puolesta tai vastaan, herrojen Vapaavuori & Bogomoloff näkemysten mukaan.

Hallituksen hiljaisuus tämän asian suhteen on nähtävä tuenilmaisuksi tälle linjalle.

Esko Ryhänen
kaupunginvaltuutettu (kesk.)
Iisalmi

Suo, kuokka ja Jussi

Olen viime vuosina usein ennustanut, että myös maassamme tullaan vielä raivaamaan runsaasti uutta peltoa. Sitä tarvitaan maailman ruokatarpeen tyydyttämiseksi. Se on mahdollista ruuan perusraaka-aineen viljan hinnan nousun seurauksena.

Tänä vuonna maailman yhdellä tärkeimmistä viljelyalueella Yhdysvalloissa on odotettava kuivuudesta johtuva katovuosi. Siitä seuraa viljan hintojen nousu kaikkialla maailmassa, myös Suomessa. Se on huono uutinen maailman nälkää näkevien kannalta. Moni kuolee, koska ei ole varaa ostaa ruokaa.

Kiinassa ja Intiassa asuu noin 2 500 miljoonaa ihmistä. Siis noin kolmannes maailman väestöstä. Näissä maissa eletään voimakkaan kasvun kautta. Samalla elintason kasvun myötä myös ruokailutottumukset ”länsimaalaistuvat”. Se tietää viljatuotteiden voimakasta kysynnän kasvua. Se tietää myös viljatuotteiden ja viljaan pohjautuvien jalosteiden hintojen voimakasta nousua.

Hintojen nousu mahdollistaa sen, että viljelykelpoiset maa-alueet tulevat nykyistä laajemmin käyttöön. Silloin katse kääntyy erityisesti pohjoisen havumetsävyöhykkeen alueelle. Siis myös Suomeen.

Meillä on runsaasti raivauskelpoista maata. Nykykoneilla pellon teko on helppoa ja suhteellisen halpaa. Enää Jussin ei tarvitse mennä suolle kuokka kädessä.

Reijo Tossavainen
kansanedustaja (ps)
Savitaipale

Edes joskus...

Timo Soini kirjoitti (MT 27.7.) kolumnissaan taas totuuden asiaa eurosta ja EU:n tilasta. Hyvä niin.

Itse odottaisin samanlaista kirjoitusta vaikkapa tältä keskustan uudelta puheenjohtajalta (siis edes joskus), mutta toive on turha, kun keskusta on ollut itse keittämässä tätä pahalle maistuvaa EU-soppaa.

Niinpä asia on niin, että sanoi keskusta mitä tahansa EU-euroasiasta se tuntuu pahasti jälkijättöiseltä ja (Soinin) kopioinnilta ja tässä se on se keskustan ongelma miksi puolue ei ole uskottava ja luotettava ja kärsii jatkuvasti vaalitappioista.

Risto Partanen
Kontiolahti

Ota kantaa tekstiviestillä

- Harmittaa, suututtaa, ilahduttaa, ihmetyttää?
- Jaa mielipiteesi muiden lukijoiden kanssa lähettämällä se tekstiviestillä numeroon 173 172.
- Viestin enimmäispituus on 160 merkkiä ja yhden viestin hinta 50 senttiä.
- Viestin alkuun tunnus MT LU.

Teurasjäte

Koska 60 000 hirven teurasjäte, joka jää metsiin syksyisin, aletaan roudata Honkajoelle, kuten naudoista pitää?

Cowboy

Tuholaiset työssään

Nävertäjät lisääntyvät energiapuuläjissä ja altistavat esimerkiksi vierellä olevat istutukset tuhoilleen. Tuoreena haketus ja hallittu kuivaus.

Tarkkailija

Tekojen aika

Marttila huolissaan maatalouden heikosta kannattavuudesta – puheita on jo riittävästi, missä teot?

Huolestunut tuottaja

Selityksiä

Öljyteollisuudella riittää selityksiä, miksi ei polttoaineiden hinnat laske. **Ei nimimerkkiä**

Lomituksesta

Ei ole kaikille lomittajia riittänyt, vaikka on vuosi sitten loma varattu. Kesä kaikilla – lomat yksillä. **Herää MTK**

Maijalle

On ollut jo monta vuotta niin, että kaikki rahat menee laskuihin ja tililuottokin on syöty.

Orjatyöläinen

Kyllä meilläkin arvottaan maksettavat laskut. Ei tule sympatioita muilta toimijoilta.

Ei nimimerkkiä

Joo Maija, ei meilläkään maitotili riitä laskuihin. Ja palkkaakin pitäisi saada, ja ketuttaa muutenkin. **Jallu**

Kotimaista

Keskiviikon jutussa naudanlihantuottaja jaksaa uskoa kotimaiseen nautaan, silti kuvassa komeilee tuontitraktori.

Kato peiliin

Ostajat esiin

Missä ovat metsämarjojen ostajat? Keräisin kyllä, mutta kun pakastimessa on vielä viimevuotistakin satoa. Ostajat, nyt yhteystiedot lehtiin ja marjoja alkaa tulla.

Marjastaja

Metsästysajoista

Myös meri-, kanadan- ja valkoposkihanhien metsästysajat uusiksi. Ovatko vuosittaiset tuhansien eurojen tuhot ilman vahingonkorvausta oikeusvaltiota?

Ei nimimerkkiä

VIERASKOLUMNI

Kouluruoka – yhteiskunnan timantti

Koulumaailman konkari, kymmenkesäinen serkunpoika valisti ekaluokalle menevää veljeään mökkiterassilla: ”Se sun kannattaa tietää, että kouluruoka on sitten tooooosi ällöttävää.”

Puheessa vilahtelivat Palmiat ja pahat ruuat, joista pojan mukaan vallitsee koululaisten keskuudessa kiistaton yksimielisyys. Kuvailuja ruuan koostumuksesta hän tehosti vaikuttavilla yökkäys-eleillä.

Koulujen alkuun on aikaa vajaa pari viikkoa. Sukulaispojan kommentit palauttivat mieleen omat kouluvuodet. Tunsin lämpimän läikähdyksen sisälläni ajatellessani Sallilan ala-asteen keittolan Ellua.

Ruokamuistoilla – makaronilaatikolla, vispipuurolla ja verilätyillä – on kasvot. Ellu valmisti kaiken itse. Hän annosteli ruuan jokaiselle, kiittäessä katsottiin toisiamme silmiin. Jos lautaselle jäi ruokatunnin päättyessä jotain, tunsi olevansa selityksen velkaa.

Mieli muistaa myös tuoksut. Pinaattikeittopäivän (sitä en muista kovin hyvällä), jälkkäripannarit ja ohrapuuron mehukeiton keralla perjantaisin. Ruokalan oranssit seinät, peltiset mukit, muoviset tarjottimet, kikattelut kaverien kanssa, sattumalta viereen istunut ihastus – muistankohan mistään oppiaineesta niin paljon asioita kuin ruokatunneista?

Arvelen, että sukulaispojille ei Palmiaan muodostu vastaavaa suhdetta. En taipunut saarnamaan koltiaisille ruuan arvostuksesta ja tätiäänellä siitä, miten ”kaikkea pitää kuitenkin maistaa”. Mielikuva jättilaitoskeittiöiden pöperöistä kun ei itselläkään ole kovin ylevä. Viime vuosikymmeninä tästä maasta on muotoutunut keskuskeittiö-Suomi.

Mutta se ei ole palmianellujen vika. Keittiön henkilökunta tekee taatusti kaikkialla parhaansa.

Suomi ja Ruotsi ovat ainoita maita maailmassa, joissa valtio takaa kaikille maksuttoman kouluruuan joka päivä. Mieletön juttu, hyvinvointiyhteiskunnan kruunun kirkkaimpia kristalleja. Sääli, että serkunpoika ei tätä vielä ymmärrä.

Suomessa ruokaa on tarjottu lakisääteisesti kaikille oppivelvollisuuskoulujen oppilaille vuodesta 1948 lähtien. Tärkeä tasa-arvoa rakentanut päätös. Myöhemmin ruokaetua on laajennettu toisen asteen oppilaitoksiin sekä korkeakouluopiskelijoille ateriatueksi.

Valtion ravitsemusneuvottelukunnan muutaman vuoden takaisessa kouluruokailusuosituksessa todetaan saatesanoina: ”Riittävä, terveellinen ja maukas kouluruoka kiireettömästi nautittuna on enemmän kuin pelkkää ravintoa – se on nautinto, joka lisää koulussa viihtyvyyttä.”

Eri puolilta Suomea kaikuneet päätökset kouluruuasta leikkaamisesta ei ilahduta. Yhden aterian hintaa pudotetaan pitkälti alle euron. Säästöä haetaan raaka-aineista tai keittokauhan varresta. Se on varsin lyhytnäköistä.

Ruoka on tärkeä osa kulttuuriamme, osa opetusta ravintoketjusta ja ennen muuta korvaamaton osa koulun tapakasvatustehtävää. Monelle kouluruoka on myös päivän ainut oikea ateria. Opettajat kertovat maanantaisin nälkäisinä kouluun tulevista oppilaista – moni kuitenkin eri syistä kuin vuonna 1948.

Ei ole yhdentekevää, mitä lapsemme syövät. Kasvisruokapäivä-keskustelun velloessa ajattelin, voisimmekohan sen sijaan satsata lähiruokaan ja Elluihin – ihmisiin ruuan takana. Kuntapäättäjät voivat valita, mistä kunnan lasten ja nuorten ruokalautasten aterian ainekset tulevat. Kilpailutusten kriteerien edessä ei tarvitse tuntea velttoa voimattomuutta – ruuan alkuperä on arvovalinta, joka voi käydä hinnan ylitse. Tästä kannattaa syksyn kuntavaaleissa muistuttaa.

Kiuruvedellä on lähiruuan suhteen toimittu mallikkaasti. Koululaisten lautasella näkyvät jopa ruuan sesongit ja kauden maut. Parhaiten lähiruokaan satsauksen näkee jäteastialla – ruokaa jää yli vähemmän kuin ennen.

Ekaluokkalaista sukulaispoikaa mahtaa jännittää, mitä ensimmäisenä koulupäivänä lautaselle annostellaan. Moni muistaa sen loppuelämänsä.

ANNIKA SAARIKKO
on kansanedustaja (kesk.).
annika.saarikko@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Seuraatko olympiakisoja?

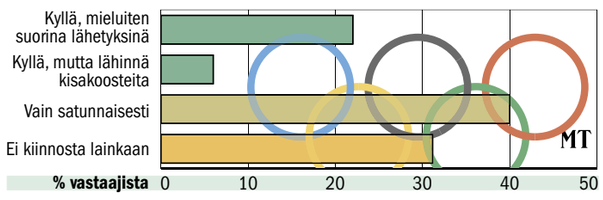

MT:n verkkolukijoissa ei löydy järin suurta joukkoa vankkoja olympialaisten ystäviä.

Laimeaa olympiahuumaa

Olympialaisten seuraaminen kiinnostaa vain reilua neljännestä MT:n verkkouutisten lukijoista. Suurin osa vastaajista ilmoitti katsovansa Lontoon meneillään olevia urheilutapahtumia vain satunnaisesti.

Tulee katsottua vain yleisurheilua. Lajeja ehkä 150, liikaa mielestäni, perustelee Mikko.

Hormonit ja dopinguutiset on vienneet sen vähänkin kiinnostuksen, jos joskus olen hieman suomalaisten menestystä hehkuttanutkin, summaa nimimerkki Hormonihiiret laukkaa.

”Kuinka moni jää kisoissa kiinni, kun ennen kisojakin jäi niin moni kiinni dopingin käytöstä?” kysyy Vilunkipeliä.

Lampuri kertoo luottamuspulasta huolimatta seuraavansa niin paljon kuin ehtii: ”On ihan sama pärjääkö suomalaiset vai ei. Hienoja suorituksia nähdään varmasti.”

”Ei kiinnosta” on nykyisin passiivinen seuraaja: ”Satu Nummela jos ampuisi mitalin itselleen taikka Sari Multala purjehtisi mitalin, riittää minulle!”

”Voin olla vainoharhainen ja väärässä mielipiteineni, mutta minun mielestäni mitalistien puhtaat testitulokset on ostettavissa. Ja onkohan vaan suomalaisilla niin isoja rahoja?” arvelee Hemo-hepo.

Vielä tiukempi kanta on EVVK:lla:

”Onneksi tv:ssä ja radiossa on off-namikat, ei tarvitse kuunnella eikä katsoa typerää, parhaassa työiässä olevien miesten ja naisten pelleilyä.”

’Vaikeinta on itsensä voittaminen’ virnuilee puolitosissaan:

”Lisää urheilua ja mieluummin usealle kanavalle samanaikaisesti. Silloin ei tällaisten urheilua kaihtavien tarvitsisi muutamaan viikkoon edes toosaa avata. (Mutta) jos kisalähetykset saavat edes muutamia satoja, varsinkin nuoria, aloittamaan urheiluharrastuksen, niin mikäs sen parempaa. Kansanterveys on jo painunut kammottavan huonolle tasolle.”

KAIJALEENA RUNSTEN
Uusi viikon kysymys koskee jokamiehenoikeuksia. Vastaa www.maaseuduntulevaisuus.fi -etusivulla.